

[Lasse Budtz.]

sagde tidligere, er blevet et integreret led i udenrigs- og sikkerhedspolitikken.

Nyboe-Andersen (V):

Det er et kvart århundrede siden, vi begyndte at yde bistand til u-landene som medlem af FN, og i dette forår er det 14 år siden, den bilaterale danske u-landsbistand kom i gang. Bistanden har kvantitativt udviklet sig voldsomt ikke mindst i de sidste år, men man kan ikke sige, at de principper, den ydes efter, har ændret sig synderlig stærkt: vi hylder stadig ligedelingen mellem multilateral og bilateral bistand, som vi gjorde lige fra starten; vi bruger stort set de samme former for bistand, projekter, eksperter, frivillige, statslån osv.; vi har i en årrække haft de samme prioritetslande at yde bistanden til; vi har ladet vore bevillinger vokse med samme faste årlige procent i faste priser, nemlig knap 8 pct.; vi har haft en i princippet uændret måde at administrere bistanden på, lige siden den første u-landsstyrelse begyndte sit arbejde i 1962, og så sent som for nogle uger siden mente et flertal her i tinget, at der ikke for øjeblikket var noget behov for større ændringer i lovgrundlaget for dette arbejde.

Spørgsmålet er nu, om denne usædvanlige stabilitet i arbejdet og dets grundlag vil og kan fortsætte i de kommende år. Det er jeg ikke så sikker på. Denne stabilitet havde nemlig i 1960erne et vist modstykke i en international udvikling, som vel betød, at kløften mellem rige og fattige i verden snarest blev dybere end før, men som alligevel bragte mange af u-landene ind i en selvforstærkende udviklingsproces: alt håb var ikke ladet ude, hvis ellers befolkningstilvæksten kunne bringes ned på et forsvarligt niveau.

Så kom imidlertid oliekrisen og den dermed forbundne økonomiske internationale nedgang. Ministeren siger i sin tale herom, at — jeg citerer:

„... forbedringen i udviklingslandenes økonomiske situation som følge af denne økonomiske krise er blevet mindre og er foregået i et langsommere tempo end forventet.“

Det tør siges at være en understatement af rang. Det, der er sket, er jo simpelt hen noget af en katastrofe for en række af udviklingslande, nemlig de ikke-olieprodu-

cerende udviklingslande, hvis betalingsbalance viser et underskud, der modsvarer størsteparten af de gigantiske overskud, som andre udviklingslande, nemlig de olieproducerende, har ophobet i disse år, og det betyder, at de ikke-olieproducerende udviklingslande er blevet tvunget til drastiske indgreb over for en import, der i mange tilfælde er ganske nødvendig, med det resultat, at deres udviklingsplaner er blevet bragt direkte i alvorlig fare.

Vi må altså erkende, at u-landene i økonomisk henseende er blevet påvirket meget forskelligt, alt efter om de er olieproducerende, eller de er olieimporterende. Politisk har de imidlertid set deres fordel ved at holde sammen over for den industrialiserede verden, og resultatet er blevet de velkendte FN-resolitioner om en ny økonomisk verdensorden, som nu danner grundlag for drøftelserne i Nord- og Syddialogen og vil komme til at gøre det i UNCTAD-4 i Nairobi i de kommende uger.

Nu er det de handelspolitiske krav, som jeg ikke nærmere skal opregne her, der står i forgrunden af debatten. Det betyder selvfølgelig ikke, at de gamle krav om forøget u-landsbistand er opgivet, det er de på ingen måde, de indgår jo også i den nye økonomiske verdensorden. Men det er, ligesom disse krav, der i 1950erne og endnu i det meste af 1960erne prægede hele debatten, jfr. FNs udviklingstiår, de kvantitative mål, man søgte at opstille for u-landsbistanden, osv., det er, ligesom disse ting nu er blevet placeret i en større sammenhæng, som led i en samlet nyvurdering af forholdet mellem verdens rige og fattige lande, og derfor mener jeg heller ikke, at vi i dag kan diskutere dansk u-landshjælp med mening uden at gøre det i lys af denne større sammenhæng.

Efter de mange ordrige resolutioner om en ny økonomisk verdensorden er tiden vist inde, hvor handling er blevet nødvendig, og jeg er ganske enig med udenrigsministeren, når han taler om, at Danmark må vise et betydeligt mål af imødekommenhed over for udviklingslandenes ønsker, og det gælder både i Paris og i Nairobi. Jeg er også enig i den betragtning, at vi i Loméaftalen, ikke mindst i Stabexordningen omkring en vis stabilisering af u-landenes eksportindtægter, har en ordning, der kan tænkes at danne mønster for en verdensomspændende nyord-